

پودمان شهروند الکترونیک ۱

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

برخی شایستگی هایی که در این پودمان کسب می کنید

کارگروهی ، مسئولیت پذیری و مدیریت منابع، فناوری اطلاعات و ارتباطات در انجام دادن فعالیت های پودمان

گروه آموزشی عصر

اتصال به اینترنت

www.my-dars.ir

ایجاد پست الکترونیک

ایجاد،ارسال، دسته بندی و حذف نامه های الکترونیکی

رعایت نکات ایمنی در هنگام کار با رایانه در فضای های مجازی

رعایت نکات اخلاقی در فضای مجازی

رعایت اخلاق حرفه ای در فضای مجازی

شهروند الکترونیک

مفهوم شهروند الکترونیک تعریف‌کننده سبک جدیدی از زندگی است که مزایای زیادی دارد و زندگی را آسان‌تر می‌کند. زندگی که در آن عادت‌های قبلی از جمله ایستادن در صف‌های طولانی، انجام امور بانکی به صورت حضوری و غیره کم‌رنگ‌تر شده و حتی ممکن است به کلی از یاد برود.

شهروند الکترونیک به کسی گفته می‌شود که با استفاده از ابزارهای الکترونیکی بتواند وظایف خود را ساده‌تر، سریع‌تر و ارزان‌تر انجام دهد.

شهروند الکترونیک کسی است که از حداقل دانش لازم درباره مفاهیم پایه فناوری اطلاعات و ارتباطات برخوردار است، توانایی برقراری ارتباط با اینترنت و ارسال و دریافت پیام‌های الکترونیکی از طریق پست الکترونیک را دارد و همچنین اطلاعات، خدمات، کالاها و نرم‌افزارهای مورد نیاز خود را از طریق اینترنت جست‌وجو می‌کند.

اینترنت

اینترنت سامانه‌ای جهانی از شبکه‌های رایانه‌ای به هم پیوسته است که برای ارتباط با یکدیگر استفاده می‌کنند. به عبارت دیگر اینترنت، شبکه‌ی شبکه‌ها است که از میلیون‌ها شبکه خصوصی، عمومی، دانشگاهی، تجاری، دولتی، در اندازه‌های محلی، و که حکم تا جهان، و سساز بزرگ تشکیل شده است که با فناوری‌های

شکل ۲-۳- نمونه‌ای از شبکه اینترنتی

سرویس دهنده اینترنت

رساننده‌ی خدمات اینترنتی که از آن با واژه آی‌اس‌پی (به انگلیسی ISP، مخفف INTERNET SERVICE PROVIDER) نیز یاد می‌شود، واسطه‌ی دسترسی کاربران به اینترنت است. این شرکت‌ها از خطوط ارتباطی پرسرعت برای دریافت حجم بالای اطلاعات اینترنت و فرستادن داده‌های ارسالی کاربران به سرورها بهره می‌برند.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

سرویس دهندگان اینترنت در ایران

شرکت مخابرات ایران

شرکت شاتل

شرکت آسیا تک

شرکت صبانک

شرکت ری نت

شرکت پارس آنلاین

شرکت های وب

و...

نحوه اتصال کاربران خانگی به اینترنت

الف - اتصال DIAL UP:

در این روش از خط تلفن ثابت برای اتصال به اینترنت استفاده شده و به یک مودم DIAL-UP نیاز خواهید داشت که امکان نصب داخل کیس یا قرارگیری بیرون کیس را دارد. این روش از خط تلفن استفاده کرده و به همین علت در زمان اتصال به اینترنت خط تلفن اشغال خواهد شد.

ب - اتصال ADSL:

در این روش نیز از خط تلفن برای انتقال اطلاعات استفاده می‌شود، اما نحوه کار با آن کمی متفاوت است. ارتباط صوتی روی تلفن فقط بخشی از طول موج فراهم شده توسط کابل مسی خط تلفن را مصرف می‌کند و بخش عمده‌ای از طول موج قابل استفاده روی خط تلفن آزاد می‌ماند. به همین علت می‌توان با استفاده از دستگاه‌های مخصوصی که در

مخابرات و خانه به خط تلفن وصل شده است، به انتقال اطلاعات پرداخت و دسترسی به اینترنت را با سرعتی بالا فراهم کرد.

ج- اتصال VDSL:

در این روش نیز از خط تلفن برای انتقال اطلاعات استفاده می‌شود، این روش همانند روش ADSL اشغالی در خط تلفن ایجاد نکرده و سرعت آن چند برابر سرویس ADSL است و در این روش به مودم مخصوص آن نیز است. اتصال از طریق کابل مسی به کابل نوری امکان پذیر است.

د) اتصال فیبر نوری :

این روش که پرسرعت ترین مدل دسترسی به اینترنت است از طریق کابل کشی فیبر نوری تا مکان اتصال به اینترنت به دست می آید و معمولا برای سازمان ها و ارگان ها و دانشگاه ها که نیاز به اینترنت پرسرعت دارند فراهم می شود.

www.my-dars.ir

ه) اتصال وای فای (WIFI)

این روش اتصال بدون سیم دستگاه های الکترونیکی به شبکه اینترنت را از طریق یک مودم مجهز به این فناوری فراهم آورده و قابلیت اتصال همزمان چند دستگاه و همچنین جابجایی دستگاه ها در حین استفاده از اینترنت در فاصله محدود را فراهم می آورد.

و) اتصال WIMAX

تصال WIMAX نیز توانایی ارائه اتصال اینترنت با سرعت بالا همانند ADSL را دارد، ضمن این که به خط تلفن نیاز ندارد. در مقابل، وایمکس از امواج مخابراتی برای انتقال اطلاعات استفاده کرده و در نتیجه، همانند یک گوشی تلفن همراه که با آنتن دهی خوبی برای برقراری تماس با کیفیت نیاز دارد، وایمکس نیز باید آنتن دهی خوبی در محل استفاده داشته باشد. این ویژگی باعث می شود بتوان مودم وایمکس را با خود جابه جا کرد و هر جا که آنتن دهی خوبی وجود داشت از آن استفاده کرد. به همین دلیل شرکت های ارائه دهنده وایمکس مدل هایی مجهز به باتری داخلی نیز ارائه کرده اند تا کاربران بتوانند بسادگی آنها را جابه جا کرده و از اینترنت بهره ببرند.

ز) اتصال GPRS

اگر یک سیمکارت موبایل همراه اول یا ایرانسل دارید، می توانید به اینترنت از طریق GPRS نیز دسترسی داشته باشید. برای استفاده از سرویس GPRS روی سیمکارت باید تنظیمات آن را در گوشی خود وارد کنید. گاهی نیز با نصب سیمکارت در گوشی به طور خودکار این تنظیمات توسط مخابرات به گوشی ارسال می شود. البته امروزه نسل های جدید از این سرویس با سرعت های بالا نظیر 4G و 5G نیز ارائه می شود که سرعت استفاده از این سرویس را بالا برده است.

مقایسه تعرفه شرکت های ارائه دهنده اینترنت ADSL

تعرفه اینترنت بر اساس ملاک های سرعت (پهنای باند) ، حجم اینترنت ،مدت زمان در هر یک از
ارایه دهنده های اینترنت متفاوت است.(سرعت به پهنای باندی که با مشترک برای استفاده از
اینترنت به اشتراک گذاشته می شود، تا قابلیت دانلود و آپلود فایل را داشته باشد گفته می شود و به
میزان ترافیک مورد استفاده بر بستر اینترنت (مجموع دانلود و آپلود) که واحد محاسبه آن مگابایت
می باشد، حجم یا ترافیک می گویند و سرویس هایی که دارای حجم مشخص در مدت زمان معین
هستند سرویس های حجمی نامیده می شوند)

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

پست الکترونیک

پست الکترونیکی در واقع همان ایمیل یا رایانامه می باشد که یک نامه دیجیتالی به شمار می رود. شما با داشتن آدرس پست الکترونیکی شخص یا شرکت می توانید تنها در چند ثانیه به آنها نامه دهید و همراه با آن فایل ها و مستندات خود را نیز ارسال نمایید.

مزایای پست الکترونیک

امکان ارتباط همزمان چند کاربر (از طریق کنفرانس پست الکترونیکی)

امکان ارسال همزمان پیام برای چند نفر (از طریق گروههای مباحثه و فهرستهای پستی)؛

امکان عضویت در گروههای مباحثه، گروههای خبری و فهرستهای پستی:

عدم نیاز به ارتباط مستقیم

امکان ذخیره و در صورت لزوم تغییر پیامها

سرعت بالای ارسال و دریافت پیام

هزینه پایین

حذف محدودیت های زمانی و جغرافیایی

مزایا	توضیح
کاهش زمان ارسال	زمان ارسال نامه به چند ثانیه تقلیل پیدا می کند
کاهش هزینه ارسال	هزینه بسیار پایین ارسال مطلب به تمام دنیا
جهانی بودن	امکان ارسال پست الکترونیکی به تمام دنیا
امکان ارسال پیوست	قابلیت ارسال انواع فایل به همراه متن پست الکترونیکی
امکان ذخیره	می توان پست الکترونیکی را ذخیره کرد
ارسال رونوشت	امکان ارسال رونوشت نامه به افراد مختلف
ارسال از دستگاه های مختلف	امکان ارسال از رایانه، تبلت، لپ تاپ، تلفن همراه
امکان ارسال به چند نفر	می توان یک نامه را همزمان برای صدها نفر فرستاد
محافظت از نامه	امکان رمزگذاری و محافظت از صندوق پست الکترونیکی

معایب پست الکترونیک

از دست دادن تمام نامه ها و اطلاعات در صورت فاش شدن رمز عبور و پسورد صندوق پستی

ورود ویروس ها و برنامه های ناشناس و مخرب به رایانه توسط نامه های مشکوک و هرزنامه ها

ورود انبوهی از نامه های هرز و اسپم و تبلیغاتی به صندوق در صورت قراردادن آدرس در اختیار عموم.

مقایسه پست الکترونیک داخلی با خارجی

مزایا	معایب	سرویس دهنده پست الکترونیکی
بین المللی، اعتبار جهانی	قابل اطمینان نیست	سرویس دهنده پست الکترونیکی خارج از ایران
ملی، زبان فارسی	نداشتن اعتبار جهانی	سرویس دهنده پست الکترونیکی داخل ایران

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

امنیت در فضای مجازی

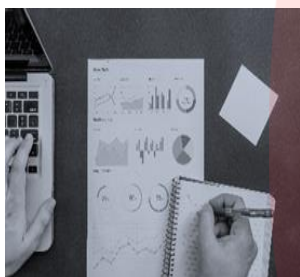
اولین گام در ایجاد پست الکترونیکی ایمن انتخاب رمز عبور مناسب است که قابلیت به خاطر سپاری برای شما ولی عدم امکان حدس برای دیگران را داشته باشد.

جدول ۶-۳- برخی از مزایا و معایب رمزهای عبور

رمز عبور	مزایا	معایب
۱۲۳۴۵۶	به خاطر سپاری ساده	ناامن، بسیار ساده، عمومی، استفاده نکردن از حروف الفبا
kar۱۲۳	به خاطر سپاری تاحدودی ساده، استفاده از حروف و اعداد	استفاده نکردن از حروف کوچک و بزرگ، ساده تا حدودی ناامن
kArOfAn۱۲۳	استفاده از حروف کوچک و بزرگ، تقریباً امن	به خاطر سپاری تاحدودی مشکل
k@r123f@n	استفاده از سایر نویسه‌ها مانند @، امن	به خاطر سپاری سخت

حتماً به یاد داشته باشید که:

رمز عبور خود را به هیچ شخصی نگوئید.

آن را در محل هایی که قابل دسترس برای دیگران است یادداشت نکنید

در دوره های زمانی معین اقدام به تعویض رمز عبور خود نمایید.

طریقه ایجاد پست الکترونیکی در سایت رشد

مرحله اول : انتخاب یک مرورگر

مرحله دوم : در نوار آدرس مرورگر آدرس وبگاه رشد به نشانی www.roshd.ir را وارد

کنید.

مرحله سوم : انتخاب پست الکترونیک از منوی سرویس ها

مرحله چهارم : پس از انتخاب پست الکترونیک وارد صفحه جدید می شود در این صفحه گزینه حساب کاربری جدید را انتخاب کنید.

الف) بخش اول تصویر

The screenshot shows the registration form for 'Roshd' (رشد) with the following fields and annotations:

- نام:** مهدی (Annotated with a red arrow and text: نامتان را در این بخش به فارسی بنویسید)
- نام خانوادگی:** قوام پور (Annotated with a green arrow and text: نام خانوادگی خود را به فارسی بنویسید)
- نام نمایشی:** دبیر کاروفناوری (Annotated with an orange arrow and text: نامی که دوست دارید دیگران هنگام دریافت نامه از شما، این نام برای آن ها نمایش داده شود)
- نام کاربری:** Dabir.karofanavari (Annotated with a blue arrow and text: نام کاربری که به صورت انگلیسی تایپ شود. این نام آدرس صندوق پست الکترونیکی شما محسوب می شود.)
- کلمه عبور:** (Empty field)

مرحله پنجم : در صفحه جدیدی که باز می شود اطلاعات را مطابق عکس کامل کنید. دقت نمایید که نام کاربری و رمز عبور باید به صورت حروف انگلیسی یا ترکیبی از حروف انگلیسی و اعداد (همانطور که در بخش امنیت توضیح داده شد) انتخاب شود. حتما بعد از انتخاب نام کاربری گزینه بررسی را زده و از مناسب بودن آن اطمینان حاصل کنید.

نکته: پس از نوشتن نام کاربری گزینه بررسی نام کاربری را انتخاب میکنیم تا سایت "نام کاربری مناسب است" را نمایش دهد، در صورتی که جمله "این نام قبلا انتخاب شده است" نمایش داده شود باید نسبت به تغییر نام کاربری یا اضافه کردن عدد به آن اقدام کرد.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

نکته : کاربرد پرسش امنیتی برای زمانی است که شما رمز عبور خود را فراموش کرده و با

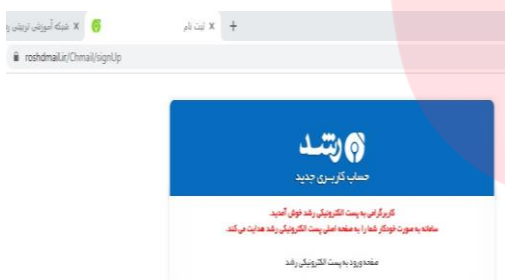

انتخاب گزینه فراموشی رمز شما قادر به بازگردانی رمز عبور خود هستید به شرطی که پاسخ سوال پرسش امنیتی که هنگام ثبت نام تکمیل کردید را به درستی وارد کنید.

ایمیل پشتیبان نیز در صورتی که از قبل ایمیلی دارید برای زمانی که رمز خود را فراموش کردید با انتخاب ایمیل پشتیبان امکان ارسال رمز از طرف سایت به ایمیل پشتیبان جهت بازگردانی رمز عبور وجود دارد.

مرحله ششم: پس از تکمیل و انتخاب گزینه ثبت

نام در صورتی که اطلاعات به درستی وارد شده باشد وارد صفحه جدیدی می شوید که تایید عملیات را نشان می دهد و بعد از آن دوباره وارد صفحه اصلی ایمیل خواهید شد.

مای درس

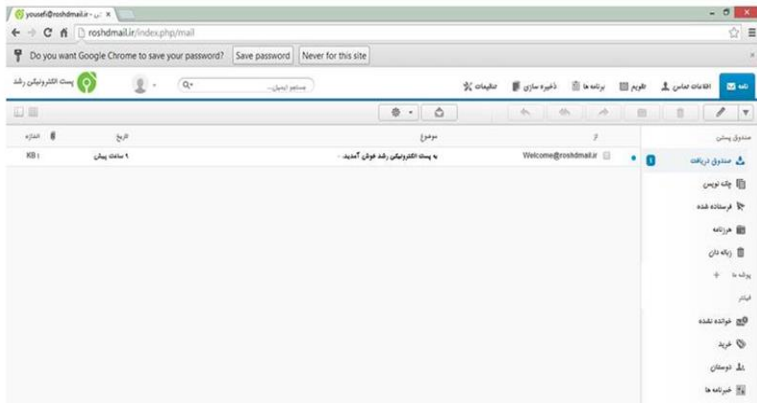
گروه آموزشی عصر

مرحله هفتم: در صفحه اولیه وبگاه پست الکترونیکی رشد اطلاعات نام کاربری و رمز عبوری

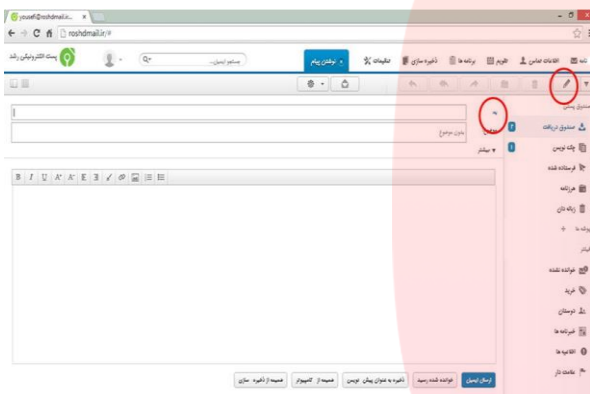
که موقع ثبت نام انتخاب کردیم را وارد می کنیم. www.myclass.ir

طریقه ارسال نامه با پست الکترونیک رشد

مرحله اول : وارد سایت می شویم

مرحله دوم : در گوشه سمت راست و بالا روی **شکل مداد** کلیک کنید.

در قسمت "**به**" آدرس ایمیل گیرنده را درج نمایید.
موضوع و متن خود را وارد کنید.

اگر فایل - عکس - فیلم و... داشتید بر روی گزینه **ضمیمه** از کامپیوتر کلیک نموده و با مشخص کردن مسیر فایلتان را انتخاب کنید.
در آخر گزینه "**ارسال**" را بزنید.

با مشاهده "**پیام با موفقیت ارسال شد**"، ایمیل شما ارسال می شود.

بازیابی رمز عبور فراموش شده:

روی گزینه "**رمز عبور را فراموش کردم**" کلیک کنید . نام کاربری (آدرس ایمیل خود) و کد امنیتی (اعداد نمایش داده شده) را وارد می کنیم و "**بازیابی کلمه عبور**" را می زنیم و در انتها رمز جدید خود را وارد می کنیم.

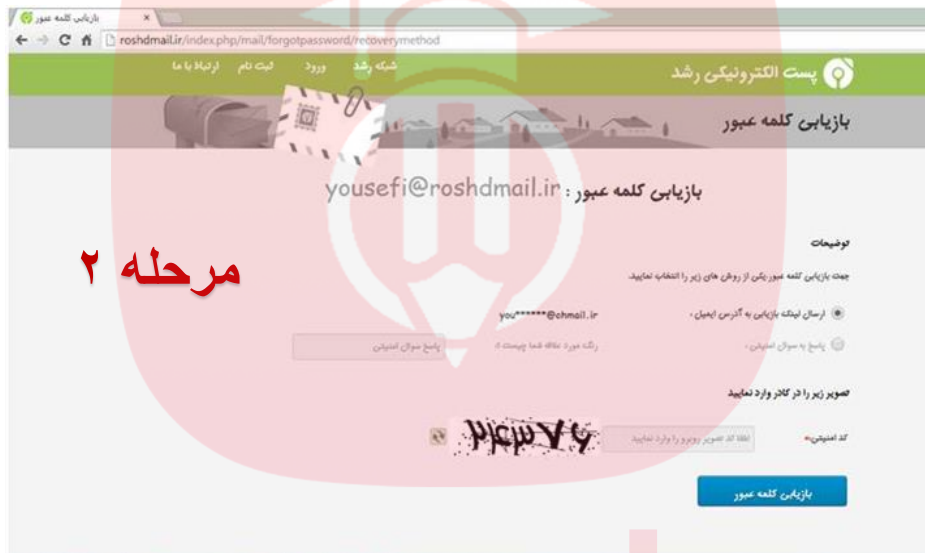
دو حالت برای نمایش رمز عبور شما وجود دارد:

۱- انتخاب گزینه اول ارسال به ایمیل پشتیبان شما

۲- پاسخ به سوال امنیتی که در مشخصات هنگام ثبت نام وارد کرده بودید.

مرحله ۱

مرحله ۲

مرحله ۳

مای درس

www.my-dars.ir

اخلاق اینترنتی :

پست الکترونیکی هر فرد متعلق به اوست و نباید از سایرین انتظار داشت که رمزعبور پست الکترونیکی خود را به شما بدهند یا هنگام کار با پست الکترونیکی، نامه هایشان را به شما نشان دهند.

تفاوت میان وبگاه ها با پیشوند (**HTTPS://**) با سایر وبگاه ها

یکی از مواردی مهم علامت قفل سبز رنگ است که در کنار پروتکل HTTPS قرار دارد و این به آن معناست که وبسایت وارد شده امن و گواهینامه اس اس ال آن فعال می باشد. HTTPS از دسترسی هکرها به اطلاعات شما جلوگیری کرده و امنیت سایت شما را تضمین می کنند بنابراین هیچ کس اجازه سرقت و سوء استفاده از اطلاعات شما را نخواهد داشت. از HTTPS برای امنیت پروتکل های غیر امن مانند HTTP، POP۳، IMAP و ... استفاده می شود.

HTTP داده ها را با متن ساده انتقال می دهد در حالی که HTTPS داده ها را با متن رمزگذاری شده انتقال می دهد. گروه آموزشی عصر
www.my-dars.ir
HTTP نسبت به HTTPS سریع است زیرا HTTPS برای محاسبه رمز کانال ارتباطی از قدرت محاسباتی استفاده می کند.

آشنایی با چند اصطلاح رایج در صندوق پست الکترونیکی

پیش نویس (**DRAFT**): در صورتیکه در هنگام نگارش ایمیل به جای کلیک بر روی دکمه SEND و ارسال آن به مخاطب یا مخاطبان مربوطه بر روی دکمه SAVE AS DRAFT

(جهت ایجاد پیش نویس و آماده سازی و ارسال آن در زمانی دیگر) کلیک کرده باشید، ایمیل مربوطه در بخش DRAFT ذخیره خواهد شد.

هرزنامه (SPAM): اسپم یا هرزنامه، ایمیل‌های تبلیغاتی ناخواسته و بیهوده‌ای هستند که به تعداد زیاد و به صورت ناخواسته دریافت می‌شوند. این پیام‌های الکترونیکی علاوه بر مزاحمت، می‌توانند امنیت سیستم‌ها را نیز به خطر بیندازند. به همین دلیل به تشخیص وبگاه در این بخش نگهداری می‌شوند.

رونوشت (CC): گاهی ضروری است تا علاوه بر گیرنده اصلی، اشخاص و یا واحد‌هایی متن نامه یکسانی دریافت کنند، در این صورت آدرس ایمیل آن اشخاص را در این بخش نوشته تا برای هر یک نسخه‌ای از نامه ارسال شود.

رونوشت مخفی (BCC): اگر به چند شخص نامه یکسان ولی بدون اطلاع هر یک قرار باشد ارسال گردد ایمیل اشخاص در این بخش نوشته می‌شود.

صندوق دریافت (INBOX): نامه‌هایی که دریافت می‌کنید در این بخش ذخیره می‌شود.

صندوق ارسال (SEND): نامه‌هایی که به دیگران ارسال می‌کنید در این بخش نگهداری می‌شود.

سطل زباله (TRASH): نامه‌هایی که از بخش‌های مختلف (صندوق ورودی، صندوق ارسال، هرزنامه و...) پاک می‌گردند وارد این بخش می‌شوند.

کاربرد ایمیل در مشاغل مختلف

www.my-dars.ir

ردیف	نام شغل	کاربرد پست الکترونیکی
۱	دبیر	ارتباط با دانش آموزان، همکاران، مدیر، اولیاء، اداره آموزش و پرورش
۲	پزشک	ارتباط با بیماران، همکاران، پرستاران، بیمه، همراه بیماران، مراکز بهداشتی
۳	استاد دانشگاه	ارتباط با دانشجویان، دانشگاه، همکاران داخل و خارج کشور، سمینارها و ...
۴	خیاط	ارتباط با مشتریان، همکاران، فروشندگان، بازاریابان، صنف خیاطان
۵	تعمیرکار	ارتباط با صنف، مشتریان، همکاران، فروشندگان خودرو و لوازم یدکی
۶	کارمند	ارتباط با ارباب رجوع، همکاران، رئیس اداره، سایر ادارات مرتبط
۷	خبرنگار	ارتباط با همکاران، ارتباط با صدا و سیما، ارتباط با خبرگزاری‌ها و ...
۸	بازاریاب	ارتباط با فروشندگان، مشتریان، کارخانجات، تولیدی‌ها، کارگاه‌ها و ...
۹	صنعتگر	ارتباط با کارگران، ارتباط با اداره کار، ارتباط با همکاران، و بازاریابان

تکالیف عملکردی پیشنهادی :

یکی از تکالیف زیر را انتخاب و آن را برای دبیر خود ارسال کنید .

جمع آوری و ارائه تازه های فناوری و تکنولوژی

ساخت رایانامه و ارسال نامه الکترونیک به رایانامه دبیر

تحقیق در مورد شهر الکترونیک و مزایا و معایب آن

انتظارات شما از یک شهر الکترونیک چیست و شهروند الکترونیک چه نقشی در آن دارد؟

یک نامه به همراه تصویر با مضمون تبریک شب یلدا نوشته و آن را برای دبیر و همه دوستانتان

ارسال کنید.

پیامی مبنی بر "درخانه می مانیم تا کرونا را شکست دهیم" را برای دوستانتان به روش رونوشت

مخفی ارسال کنید.

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir